

Бекітемін

Факультет деканы

А.И. Бегимтаев

«17» 11 2019 ж.

**Мемлекеттік кешенді емтихан бағдарламасы
"Базалық спорт түрлері"**

Негізгі мәліметтер			
Факультет/кафедра	ГПФ/Дене шынықтыру және спорт		
Білім беру бағдарламасының шифры мен атауы	5B010800 « Дене шынықтыру және спорт» 6B01403 «Дене шынықтыру және спорт»		
	Дәрежесі/лауазымы	А.Т.Ж.	Қолы
Әзірлеуші	аға оқытушы	С.Е. Темиргалиева	
Кафедра меңгерушісінің м.а.	саясат. ғ. к., доцент	А. И. Бегимтаев	
ОӘК факультетінің төрағасы	ф.ғ. к., қаум. проф. ОЖ бойынша деканның орынбасары	А. О. Карипжанова	
Кафедра мәжілісінде қаралды	Хаттама / Күні	№4 от 25/11/2019	
Факультеттің ОӘК отырысында қаралды	Хаттама / Күні	№4 от 26/11/2019	
ОР директорымен әзірленген	Хаттама / Күні	№4 от 29/11/2019	
	С.С. Мустафина		

1. Емтиханды өткізудің мақсаттары мен міндеттері

Мемлекеттік кешенді емтиханның мақсаты: " базалық спорт түрлері " білім алушылардың кәсіптік оқу бағдарламаларын және жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартын меңгеру дәрежесін анықтау болып табылады

Мемлекеттік емтиханның міндеттері:

- 5B010800 "Дене шынықтыру және спорт", 6B01403 "дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша бітірушіге оқытушылық қызметке дайындық деңгейін анықтау;»;
- бағдарламаның тақырыптары мен бөлімдерінің ерекшеліктерін ескере отырып және оқу жоспары мен білім беру стандарттарының талаптарын ескере отырып, базалық спорт түрлері бойынша білім деңгейін анықтау;
- қазіргі жағдайда базалық спорт түрлері бойынша оқу сабақтарын өткізу әдістемелерінің болашақ маманның кәсіби құзыреттілік деңгейін анықтау;
- кәсіби қызметте алынған білімдерді қолдану деңгейін анықтау;
- оқытылатын базалық спорт түрінің ерекшелігін ескере отырып, білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеуді жүзеге асыруға дайындық деңгейін анықтау;
- бітірушінің функционалдық сауаттылығын, құзыреттілігін және әлеуметтік бейімделуін анықтау.

2. Емтиханды өткізудің нысаны мен ұйымдастырылуы

B010800 "Дене шынықтыру және спорт", 6B01403 "дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша "базалық спорт түрлері" мемлекеттік кешенді емтиханы жазбаша түрде спорттың базалық түрлері және оларды оқыту әдістемесі бойынша кәсіптік оқу бағдарламалары көлемінде өткізіледі.

Мемлекеттік емтиханды тапсыру екі кезеңде өткізіледі. I кезең- студенттердің жазбаша жауаптарын дайындауы. Осы уақытта студенттер әр сұрақ немесе билет тапсырмасы бойынша комиссия хатшысы берген мөртабаны бар қағаз парақтарына қажетті жазбалар жасайды.

II кезең-мемлекеттік аттестаттау комиссиясының студенттердің жазбаша жауаптарын тексеруі.

Мемлекеттік емтиханды тапсыру бір мезгілде – 15 адамға дейінгі топпен өткізіледі.

Студенттердің сұрақтарға жазбаша жауап дайындауға және мемлекеттік емтихан билеттерінің тапсырмаларын орындауға 2 академиялық сағат (100 минут) беріледі.

Мемлекеттік емтиханды өткізу нысаны ПМУ Ғылыми кеңесінің отырысында бекітіледі. Мемлекеттік емтихан академиялық күнтізбеде және мамандықтың оқу жұмыс жоспарында көзделген мерзімде ұйымдастырылады.

3. Білімді бағалау тәртібі

Мемлекеттік кешенді емтиханды тапсыру барысында түлектер мемлекеттік емтихан билеттерінде ұсынылған сұрақтар мен тапсырмаларға жазбаша түрде жауап береді.

Емтихан билеттерінің базасы-30 кем емес. Әрбір билетте "шаңғы спорты оқыту әдістемесімен", "Гимнастика", "Гимнастика оқыту әдістемесімен" "Баскетбол", "Волейбол", "спорт ойындары оқыту әдістемесімен", "жеңіл атлетика оқыту әдістемесімен", "мектеп бағдарламасы бойынша базалық спорт түрлерін оқытудың теориясы мен әдістемесі" жаңартылған мектеп бағдарламасы бойынша екі сұрақ ұсынылады.» "базалық спорт түрлері" кешенді мемлекеттік емтиханда білім алушылардың білім дайындығының теориялық және практикалық деңгейін анықтауға мүмкіндік береді.

I кезеңде, белгіленген уақытта емтихан алатын студенттер мемлекеттік емтихан билетінің әрбір сұрағына немесе тапсырмасына жазбаша жауап береді. Студенттер сұрақтарға жауап парақтарында жазады.

Емтиханның II кезеңінде мемлекеттік аттестаттау комиссиясы студенттердің жазбаша жауаптарын, әдетте, олардың қатысуынсыз тексереді, емтихан алынатын студенттің әрбір сұрақ немесе мемлекеттік емтихан билетінің тапсырмасы бойынша білімін, іскерлігін және дағдыларын бағалауды жүзеге асырады және барлық жауаптардың жиынтығы бойынша қорытынды баға шығарады. Алайда қажет болған жағдайда мемлекеттік аттестаттау комиссиясы емтихан алынатын студентті түсіндіру немесе нақтылау үшін мемлекеттік кешенді емтиханның билеті бойынша түсініксіз немесе нақты жазылған жауаптарды шақыруға құқылы.

Бағалар әрбір студентке білім алушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша жеке қойылады.

Әр сұрақтың немесе тапсырманың бағалаудағы салмақтық үлесі – 0,5, бұл 50 баллды құрайды. Мемлекеттік емтиханның қорытынды бағасы екі бағалау нәтижесінің жиынтығы болып табылады.

Мемлекеттік емтихандарды тапсыру нәтижелері МАК отырысының хаттамаларына қол қойылғаннан кейін олар өткізілген күні жарияланады.

4. Білімді бағалау критерийлері

"Өте жақсы" деген бағаға (90-100 балл) кәсіби қызмет білімін толық көлемде меңгерген, базалық спорт түрлерінің пәндері бойынша бағдарламалық материалды жан-жақты, жүйелі және терең білгенін тапқан, алған мамандығы үшін олардың маңызын түсінетін, тестілеу нәтижесі 90 балдан төмен түлек лайық.

Егер бітіруші 70-89 баллға оқу материалын, Спорт және оқыту әдістемесі бойынша міндетті әдебиетті білуін көрсеткен болса, "жақсы" деп бағаланады.

"Қанағаттанарлық" деген бағаға немесе тестілеу қорытындысы бойынша 50-69 баллға мамандық бойынша кәсіби қызмет түрлерін игеруді көрсеткен, бағдарламалық материалдарды толық көлемде білмеген және (немесе) емтихан барысында қателіктерге жол берген түлек лайық.

"Қанағаттанарлықсыз" деген баға (0-49 балл) мамандық бойынша кәсіби қызмет түрлерін игермеген немесе емтихан барысында негізгі теориялық материалды білудің жоқ екенін немесе тапсырмаларды орындау кезінде принципті қателіктер жіберген бітірушілер алады.

Емтихан нәтижелері сол күні студенттерге жеткізіледі. Бағалауды арттыру мақсатында қорытынды бақылау бойынша қайта тапсыруға рұқсат етілмейді.

Әріптік жүйе бойынша баға	Баллдың сандық эквиваленті	Проценттік мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4.0	95-100	Өте жақсы
A-	3.67	90-94	
B+	3.33	85-89	Жақсы
B	3.0	80-84	
B-	2.67	75-79	
C+	2.33	70-74	
C	2.0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1.67	60-64	
D+	1.33	55-59	
D	1.0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

5. Емтихан бағдарламасына кіретін пәндер тізімі

- 1) " шаңғы спорты оқыту әдістемесімен»;
- 2) "Гимнастика", " Гимнастика оқыту әдістемесімен»;
- 3) " Баскетбол", " Волейбол", " спорт ойындары оқыту әдістемесімен»;
- 4) "жеңіл атлетика оқыту әдістемесімен»;
- 5) "мектеп бағдарламасы бойынша базалық спорт түрлерін оқытудың теориясы мен әдістемесі" жаңартылған мектеп бағдарламасы бойынша базалық спорт түрлерін оқытудың теориясы мен әдістемесі»

6. Әр пәнге арналған тақырыптар мен сұрақтар тізімі

6.1 шаңғы спорты оқыту әдістемесімен

Дене тәрбиесі жүйесіндегі шаңғы спортының маңызы мен орны. Шаңғыда жүру тәсілдерінің техника негіздері. Шаңғыда классикалық жүріс техникасы. Конькимен жүру техникасы. Шаңғыда жүру техникасына оқыту әдістемесі. Қозғалыс орнында бұрылу. Тежелу, көтерулер мен түсірулерді еңсеру тәсілдері. Шаңғы жабдықтары мен жабдықтары. Шаңғы спорты бойынша жарыс төрешілігі.

6.2 Гимнастика, Гимнастика оқыту әдістемесімен

Гимнастикалық терминология. Гимнастикалық жаттығулар техникасының негіздері. Гимнастикалық жаттығуларды оқыту әдістемесі. Жалпы білім беру ұйымдарындағы гимнастика сабағы. Жалпы дамыту жаттығулары және оларды оқыту әдістемесі. Саптық жаттығулар, қайта құру, қозғалыс және оларды оқыту әдістемесі. Снарядтардағы гимнастикалық жаттығулар. Еркін және акробатикалық жаттығулар. Секіруге арналған жаттығулар. Қолданбалы жаттығулар. Гимнастика бойынша жарыстарды ұйымдастыру және өткізу.

6.3 Баскетбол, Волейбол, спорт ойындары оқыту әдістемесімен

Баскетболдағы шабуыл техникасын оқыту әдістемесі. Тіреулер. Қозғалыс техникасы. Допты иелену техникасы. Допты беру. Қоқыс себеті. Баскетболдағы қорғау техникасына оқыту әдістемесі. Тактикалық әрекеттерге оқыту технологиясы. Жеке тактикалық әрекеттерге үйрету. Топтық тактикалық әрекеттер. Баскетбол жарыстарының ережелері.

Волейбол ойын техникасына оқыту әдістемесі. Волейболшының тіректері мен орын ауыстырулары. Допты жоғарыдан орында және орын ауыстырумен беру. Доптың берілісі: төменгі түзу, жоғарғы түзу, жоғарғы бүйірлі. Допты бір және екі қолмен қабылдау. Шабуылшы соққы. Шабуылдарды қабылдау. Блоктау. Допты блоктан қабылдау. Жеке тактикалық әрекеттер. Топтық тактикалық әрекеттер. Командалық тактикалық әрекеттер. Волейбол жарыстарының ережелері.

Дене тәрбиесі жүйесіндегі Баскетбол және волейбол. Волейбол және баскетбол сабақтарындағы қауіпсіздік техникасы, мүкәммал, жабдықтар. Баскетбол және волейбол ойынын Бастауыш оқыту әдістемесі.

6.4 жеңіл атлетика оқыту әдістемесімен

Жеңіл атлетикалық жаттығулардың жіктелуі және жалпы сипаттамасы. Орта және ұзақ қашықтыққа жүгіру және спорттық жүруді оқыту әдістемесі мен техникасы. Қысқа қашықтықтарға, эстафеталық жүгіруге оқытудың техникасы мен әдістемесі. Граната лақтыруға оқыту әдістемесі мен техникасы. Жеңіл атлетикада жаттығудың теориясы мен әдістемесі. Мектептегі жеңіл атлетикадан сабақтың жалпы сипаттамасы, құрылымы және мазмұны. Жеңіл атлетика бойынша жарыстарды ұйымдастыру және өткізу.

6.5 мектеп бағдарламасы бойынша базалық спорт түрлерін оқытудың теориясы мен әдістемесі, жаңартылған мектеп бағдарламасы бойынша базалық спорт түрлерін оқытудың теориясы мен әдістемесі

Гимнастика спорттық-педагогикалық пән ретінде. Гимнастика дене тәрбиесінің құралы ретінде. Гимнастиканың міндеттері мен әдістемелік ерекшеліктері. Жүзу. Спорттық жүзудің негізгі техникасы. Жүзудің спорттық тәсілдерінің техникасы (кеуде, Арқада, брасс, баттерфляй). "Қолданбалы жүзу" ұғымы. Күнделікті өмірде жүзу дағдыларын қолдану. Спорттық және қозғалмалы ойындар. Ойынның әлеуметтік мәні және оның қазіргі қоғамдағы рөлі. Қозғалмалы ойындардың педагогикалық сипаттамасы. Жеңіл атлетика. Жарыс жаттығуларының техникасы. Жарыс түрлерінің техникасына оқыту әдістемесі. Шаңғы дайындығы. Дене қасиеттерін дамыту үшін шаңғы спортының маңызы.

7. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1 Кайнова Э. Б. Общая педагогика физической культуры и спорта : учебное пособие для сред. проф. образования / Э. Б. Кайнова. – М. : ФОРУМ : ИНФРА-М, 2016. – 205 с.

2 Лыжный спорт: Учебник для техникумов физической культуры / Под ред. Е. И. Кудрявцева и др. – Изд. 2-е, перераб, и доп. – М.: Физкультура и спорт. – 287 с., ил.

3 В. М. Баршай, В. Н. Курусь, И. Б. Павлов. Гимнастика : учебник. – 313 с.

4 Белова, Т. Ю. Легкая атлетика. Техника и методика обучения: учеб. пособие / Т.Ю. Белова, О.Г. Ковальчук, Ю.В. Семенова. – Омск : Изд-во ОмГТУ, 2008. – 132 с.

5 Бисеров, В. В. Физическая культура. Лёгкая атлетика : учебное пособие / В. В. Бисеров, И. В. Рукина, Т. Л. Мухтарова. – Екатеринбург : УГТУ-УПИ, 2008. – 219 с.

6 Спортивные игры. / под редакцией Железняк Д. Ю., Портнова Ю. М. – М. : изд. Центр «Академия», 2014. – 247 с.

7 Быченков С.В. Физическая культура : учебник для студентов высших учебных заведений / Быченков С.В., Везеницын О.В. – Саратов : Вузовское образование. 2016. – 270 с.

Қосымша әдебиет:

1 Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания М. : «Академия»-5-е изд., 2016. – 480 с.

2 Теория и методика обучения предмету «Физическая культура»: Учеб. Пособие для студ. высш. уч. заведений / Железняк Д. Ю. , Минбулатов В. Н. – М. : изд. Центр «Академия», 2014. – 272 с.

3 Петров П. К. Методика преподавания гимнастики в школе : Учеб. для высш. учеб. заведений. – М. : Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003г. – 448 с.

4 Лысова Н. Ф. [и др.] Возрастная анатомия, физиология и школьная гигиена : учебное пособие для пед. спец. вузов. – Новосибирск : Сибирское университетское издательство, 2016. – 396 с.

5 Карась Т.Ю. Теория и методика физической культуры и спорта : учебно-практическое пособие . – Саратов : Ай Пи Ар Медиа. 2019. – 131 с.

6 Матвеев, Л. П. Общая теория спорта и прикладные аспекты: учебник для вузов по направлению «Физическая культура». – Изд. 5-е, испр. и доп. – М. : Советский спорт, 2013. – 340 с.

7 Кадыров Р. М. Теория и методика физической культуры студентов СПбГАСУ : учебное пособие / Р. М. Кадыров, В. Д. Гетьман, А. В. Караван. – СПб. : Санкт-Петербургский государственный архитектурно-строительный университет, ЭБС АСВ. 2015. – 150 с.

8 Матвеев, Л. П. Общая теория спорта и прикладные аспекты: учебник для вузов по направлению «Физическая культура». – Изд. 5-е, испр. и доп. – М. : Советский спорт, 2014. – 340 с.

9 Гришина, Ю. И. Общая физическая подготовка: знать и уметь : учеб. пособие для вузов. – Ростов н / Д : Феникс, 2017. – 249 с.